

A Fővárosi Ítéletábla az SBGK Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Bajkai István ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, dr. Palatics Edit ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. január 13. napján meghozott 19.P.24.722/2015/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperest kiadó ...-nek 76.200 (Hetvenhatezer-kétszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal - külön felhívására 84.000 (Nyolcvannégyezer) forint elsőfokú eljárási és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes az általa szerkesztett **internetes portál** belföld rovatában ... napján „...” című írást jelentetett meg, melyben ... által ... napján tartott sajtótájékoztatóról tudósított többek között az alábbi tartalommal:

„Az ... azt állítja, hogy egy olyan ... cég nyert egy tavalyi ... közbeszerzésen, amelynek több áttételen keresztül felperes neve, ... is tulajdonosa.

..., a ... szerdán azt mondta, hogy 2014 novemberében az ... informatikai fejlesztésére írt ki pályázatot, amelyet a ... nyert 500 millió forintos ajánlattal. Ennek a cégnek a többségi tulajdonosa a ..., amely viszont 49 százalékban a ... tulajdonában van. A ... egyik tulajdonosa ... volt ... fia, ..., a másik pedig a ... amelyikkel a különböző közvilágítási tendereken indult felperes neve - közölte.

... úgy fogalmazott: nemcsak az felháborító, hogy a „... családjába tartozó személyek tonnaszám nyerik a közpénzt”, hanem az is, hogy

felperes neve most egy ... cégen keresztül nyert, vagyis a győztes cég ...-**ban** fog adózni. Történik ez azután, hogy a ... és ... „kikelt” a ... cégalapításokkal szemben - tette hozzá. Az írás további alcím alatt „**cikk címe**” címmel a ... önkormányzat helyi kikötő felperes cége számára történő átruházásáról, a tett szándéknyilatkozatról, az ügyben tett feljelentésről tájékoztat. Újabb bekezdésekben alperes további négy közbeszerzés ügyében indult nyomozásról ír, a felperes 50 százalékos tulajdonában álló ... érintettségével. ... napján alperes a felperes álláspontját is közzétette, „**cikk alcíme**” alcím alatt. „**cikk alcíme**” alcím alatt közli a ... ügyben tett nyilatkozatát is.

Felperes 2015. március 30. napján sajtó-helyreigazítási kérelemmel élt, ennek alperes nem tett eleget.

Felperes 2015. április 16. napján keresetet terjesztett elő. Ebben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a **internetes portálon** helyreigazító közleményt tegyen közzé. Előadása szerint alperes valótlanul híresztelte azt a tényt, hogy az ... által 2014. évben kiírt közbeszerzési pályázaton felperes, illetve cége nyert, a nyertes ... cégben nem rendelkezik tulajdonosi érdekeltséggel, nyereségéből nem részesült, ekként az sem felel meg a valóságnak, hogy az ... nyeresége után ... teljesítené adófizetési kötelezettségét.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, felperes perköltségben való marasztalása mellett.

Előadása szerint ... nyilatkozatáról - melyet az ...-**nak** hivatalos sajtótájékoztatóján tett - szöveghű tájékoztatást adott, ezáltal nem sértette a felperesnek a személyiségi jogait. Azt nem vitatta, hogy ... nyilatkozatai valótlan tartalmúnak bizonyultak.

A Fővárosi Ítéltábla **ügyszámú** hatályon kívül helyező végzését követően a megismételt eljárás eredményeképpen az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett **internetes oldalon** 8 napon belül a sérelmezett cikk címe felett azonos betűméretben tegye közzé az alábbi közleményt.

„Helyreigazítás:

Az általunk szerkesztett **internetes oldalon** ... napján „....” című cikkben valótlanul híreszteltük, hogy annak az ... cégnek a tulajdonosa több áttételen keresztül felperes neve, ..., amelyik az ... által informatikai fejlesztésre kiírt közbeszerzési pályázaton nyert. Valótlanul híreszteltük azt is, hogy felperes neve a ... cégen keresztül nyert, és ezzel azt a hamis látszatot keltettük, hogy felperes neve ... fog adózni.”

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül bruttó 50.000 forint perköltséget, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az államnak 36.000 forint kereseti illetéket.

A keresetet a Pp. 342. §-a és 343. §-a, az Smtv. 4. §-a, 10. §-a, 12. §-a, illetőleg a Kúria PK 12., 13., 14., 15. számú állásfoglalásainak a felhívásával bírálta el.

Rámutatott, az Smtv. 12. §-ából az következik, hogy a sajtót a híresztelés folytán objektív felelősség terheli. Érdemben is vizsgálta az alperesi cikkben írtakat. Nem osztotta az alperes álláspontját, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás elvéből fakadóan az alperest az esetleges valótlan tények híresztelése körében felelősség nem terheli. Alperes nem

vitatta, hogy valótlan tényállítás van a cikkben. Alperes valótlanul híresztelte, hogy annak az cégnek a tulajdonosa több áttételen keresztül felperes neve, ..., amely az ... által informatikai fejlesztésre kiírt közbeszerzési pályázaton nyert. Alperes ekként valótlanul híresztelte azt is, hogy felperes neve a ... cégen keresztül nyert. Ezen tények közlésével azt a hamis látszatot keltette, hogy felperes neve ... fog adózni. Arra a következtetésre jutott, hogy az alperes valótlan tényeket híresztelt, ezzel együtt hamis látszatot keltett, ezért a kereseti kérelemnek helyt adva a rendelkező részben foglaltak szerinti helyreigazítási közlemény közzétételére kötelezte az alperest. A perköltségről a Pp. 78. §-a alapján határozott.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el, a felperest pedig a perköltségben marasztalja. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének és a 2010. évi CIV. törvény 10. §-ának felhívását követően hivatkozott arra, hogy a médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. Amennyiben a sajtóra a bírói gyakorlat az objektív felelősséget hárítja, amikor közéleti ügyről tudósít, valamennyi információ pontosságáról előzetesen meg kell győződnie, így az Smtv. 10. §-a szerint értelmét veszti, az kiüresedik. A sajtó nem tud hitelesen tájékoztatni, ha előzetesen „cenzúráznia” kellene azt, amiről tudósít; nem tud gyorsan tájékoztatni, hiszen minden egyes politikusi sajtótájékoztatóról szóló tudósítás előtt a vizsgálódás olyan hosszú időt vesz igénybe, ami ellehetetleníti a gyorsaságot. Ugyanakkor az egyén tájékoztatásához való joga is súlyosan sérül, amikor a sajtóra ilyen jellegű objektív felelősség hárul, hiszen a felelősség kényszere végeredményben azzal a hatással járhat, hogy a sajtó megfelelő mennyiségű idő, illetve kapacitás hiányában inkább nem tudósít, hiszen mire alaposan utánajár egy-egy sajtótájékoztató tartalmának, a hír aktualitását veszti. Mindezek alapján álláspontja szerint a sajtó tudósításának híresztelésként történő értelmezése, és ennek alapján a sajtó objektív felelősségének megállapítása súlyosan sérti az Smtv. 10. §-át abban az esetben, ha a sajtó a tudósítást egyébként hitelesen végzi. Jelen esetben ez a hitelesség nem kérdőjelezhető meg, hiszen az alperes megjelölte, hogy ...-nek a sajtótájékoztatóján elhangzott nyilatkozatáról tudósít és tette ezt szöveghűen. Az alperes ugyanakkor pontos tájékoztatási kötelezettségének eleget tett azzal, hogy a felperes által tett válasznyilatkozatot is haladéktalanul közölte. Mindezek alapján tehát nyilvánvaló, hogy alperes a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerint az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Alaptörvény ezen rendelkezése alapján az Smtv. 12. §-ában foglaltakat nem lehet olyan módon értelmezni, hogy a tudósítás híresztelésnek minősül, hiszen a jogszabályok józan észnek és közjónak megfelelő értelmezésének kötelezettségébe ütközik az, ha a sajtószabadságnak szigorú korlátot szab a jogértelmezés azzal, hogy a politikai tudósítást híresztelésnek minősíti.

Hivatkozott továbbá, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére, miszerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos

érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Álláspontja szerint jelen esetben a társadalom Smtv. 10. §-a szerinti joga ahhoz, hogy az országos közélet ügyeiről, valamint a ... állampolgárok számára jelentőséggel bíró eseményekről tájékoztatást kapjon, figyelemmel arra is, hogy **...-nek** sikeres gazdasági tevékenysége széleskörű közérdeklődésre tart számot, mindezt köztudomású tényként kell elfogadni, ez megelőzi a felperes jóhírnevének védelmét, különös tekintettel arra, hogy a sérelmezett cikkben a felperes álláspontja is közlésre került. A felperes jóhírnévhez való jogának korlátozása annak tiszteletben tartásával valósult meg. Ekként az elsőfokú ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdését, az Smtv. 4. §-át és 10. §-át. Ekként kérte annak megváltoztatását, a kereset elutasítását.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Az Smtv. 10. § felhívását követően azzal érvelt, hogy a tájékoztatás minőségénél meghatározott hitelesség, gyorsaság, pontosság olyan követelmények, amelyek egymás mellett, egy időben kell érvényesülniük, azok nem mehetnek mások rovására, egyik követelmény sem lehet előtérbe a másikhoz képest. Az Smtv. 12. § (1) bekezdés felhívását követően rámutatott arra, hogy ezen szakasz a sajtóval szembeni követelményt fogalmaz meg, mely alól felperes esete sem jelent kivételt. Alperes a cikkben ... valótlan állításait híresztelte, az állítások valótlanságát alperes maga sem vitatta. A cikk címével, az állítások szövegben való elhelyezésével egyértelműen azt kommunikálta, hogy az elhangzott tényállítások valósak. A tudósítás, mint műfaj lényege az objektivitás, emellett hitelesnek és pontosnak kell lennie, értékítéletet, minősítést nem tartalmazhat. Alperes a tudósítás esetén nem keltheti azt az érzetet az olvasóban, hogy a valótlan tartalom ellenére a híresztelt tények a felperesnek róhatóak fel, alperes azonban ... idézett kijelentéseivel ilyen érzetet keltett. A tudósítás és a híresztelés egymással nem összevethető fogalmak. A tudósítás nem jogi fogalom, hanem műfaji meghatározás. A híresztelés azonban nem műfaj, hanem valamilyen tartalmú információ továbbítását jelenti. Ekként megalapozatlanul hivatkozik az alperes arra, hogy tudósítás nem tekinthető híresztelésnek.

Megalapozatlannak tartotta azt az állítást is, hogy a felperes válasznyilatkozatának közlésével alperes a pontos tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. Alperes ugyanis nem közölte, hogy ... állítása valótlan. Ezzel ellentétben alperes azt sugallta az olvasó felé, hogy különböző bűncselekmények részese a felperes, kétes üzleti ügyei vannak, az olvasó ennek fényében ítéli meg a ... által elmondottakat. Alperes a felperes által kért nyilatkozatot közzétette, azzal, hogy ezt ... kéri közzétenni, tovább hangsúlyozva a családi kapcsolatokat.

A fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla **ügyszámú** végzésével az elsőfokú bíróság **ítéletét** hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasította, a kereseti kérelem tárgyában azonban nem foglalt állást. Az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak megfelelően a **ügyszámú** tárgyalási jegyzőkönyvben felhívta a felperest a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelő

kereseti kérelem előterjesztésére, a felperes által kifogásolt szövegrészek érdemi vizsgálatát elvégezte, a sajtótájékoztató anyagát beszerezte. A kereset elbírálása szempontjából irányadó jogszabályokat felhívta, azokat azonban tévesen alkalmazta, ekként a Fővárosi Ítéltábla az érdemi határozatával sem értett egyet.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdés szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint **M.** elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. Ugyanakkor az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák.

Mindennek érvényesülése érdekében a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 10. § szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint **M.** polgárai és a ... nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. Az Smtv. 12. § (1) bekezdés szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényt hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetőleg megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint a kifogásolt közléseket a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális, hanem valóságos megjelenésük szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra. A III. pont szerint véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet a jogsértés megállapításának alapja. A PK 14. számú állásfoglalás szerint akkor is szükség van a valótlan tényállítások helyreigazítására, ha a közlés idegen forrásból származik. A jogszabály ezért a mástól szerzett értesülések továbbadása, közlése, vagyis a híresztelés esetében is lehetővé teszi a helyreigazítást. A bírói gyakorlat azonban bizonyos esetekben ez alól kivételt enged, a híreszteléssel terjesztett hamis tényállítások bizonyos körét kivonja a jogi felelősséget megalapozó közlések köréből. Az EBH2001. 407. számú elvi határozat szerint az Országgyűlés, a helyi önkormányzat, a közigazgatás, és az igazságszolgáltatás szerveitől származó valósághű tudósítás nem eredményezhet sajtó-helyreigazítást. Ugyanígy nem kötelezhető a sajtó arra, hogy a rendőrség által tartott sajtótájékoztatón elhangzott tényállítások valóságtartalmát ellenőrizze (BH2002. 51.). A BH2004. 273. számú eseti döntésében a PK 14. számú állásfoglalásban foglalt eredetileg csak büntetőeljárásokban való tájékoztatásra kiterjedő érvényét a bíróság kiterjesztette annak kimondásával, hogy ha a sajtószerv valamely büntető-, polgári-, közigazgatási eljárás befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztat az eljárásban megállapított tényekről, nincs helye sajtó-helyreigazításnak még akkor sem, ha az eljárás későbbi szakaszában

bebizonyosodik, hogy a korábban megállapított tényállás hamis (BDT2010. 2308.).

A sajtó szűk körű mentesülésének indoka az, hogy ha a sajtó fontos közérdekű problémát tárgyaló nyilvános rendezvényen elhangzottakról a felelősségre vonható személyek pontos megjelölése mellett az elhangzottaknak megfelelően, szöveghűen, hitelesen tudósít, maga nem alkot értékítéletet, csak beszámol az elhangzott tényállításokról, azokat hamis színben nem tünteti fel, akkor felelősségre nem vonható, mert ez sérti a sajtónak a közérdekű problémák megvitatásában, a tájékoztatásban játszott szerepét.

A sajtó valóság bizonyítási, majd helyreigazítási terhe alóli felmentésének fontos feltétele azonban, hogy a harmadik személytől származó kijelentések közérdekű problémát értsenek, a híradás eredeti közlőjének személye megállapítható legyen, vagyis a közleményből pontosan derüljön ki, hogy az kitől származik. Emellett a sajtó akkor tesz eleget az objektív tájékoztatás kötelezettségének, ha az érintett félnek is módot ad arra, hogy a közölt információkról nyilatkozzon, álláspontját kifejtse, azt esetleg cáfolja.

Nem vitás, hogy alperes által híresztelt közlés a valóságnak nem felel meg. Felperes ugyanis az ... cégben tulajdonjoggal nem rendelkezik. A felperes a ... tulajdonosa, mely a ... Kft.-ben érdekelt, a ... Kft. pedig az ...-ben rendelkezik tulajdonjoggal, annak további tulajdonosa az Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy felperes közbeszerzési pályázaton nyert, adófizetési kötelezettségét ... teljesíti. Alperes azonban helyreigazításra mégsem köteles az alábbi okokból.

Az alperes által ... napján közzétett „**cikk címe?**” című cikk központi figurája a felperes, a közölt információkat a felperes személye, családi kapcsolatainak megjelölését követően a közpénzekkel összefüggő vagyonszerzése, ezzel kapcsolatos tényállítások kötik össze. Felperes a cikk különböző állításai közül kizárólag a ...-tól származó tények híresztelését sérelmezi, a valótlan tények helyreigazítását kéri. A téma azonban nem a felperes személye miatt tekinthető közügynek, hanem azért mert az ... informatikai fejlesztésére kiírt közbeszerzési pályázat elnyerése, a közpénzek mikénti felhasználását érinti. A közbeszerzési eljárás szabályos lefolytatása, annak kimenetele pedig olyan közügy, ami a közérdeklődésre méltán tart számot, a napi közéleti vita szerves része. Alperes az írásban a forrást megjelölte, nem vitatott, hogy a kijelentések az ...-nak hivatalos rendezvényén hangoztak el, alperes a ... által előadottakat a **oldalon** megjelentekkel azonos tartalommal részben szó szerint közölte.

A cikk emellett tartalmazza a felperes nyilatkozatát, részletesen ismerteti a tulajdonosi pozíciókat. A felperes családi kapcsolatait ugyan valóban hangsúlyozta, ezt azonban a felperes nem sérelmezheti, hiszen nem vitás, hogy felperes ...-vel hozzátartozói viszonyban áll. Alperes a cikkben azonos tényről alkotott két ellentétes álláspontról hitelesen számolt be, mindkét álláspontot közel azonos terjedelemben szöveghűen ismertette, a sajtóközlemény a közölt tény valótlanága vagy valósága tekintetében nem tesz kijelentéseket, a következtetések levonását az olvasóra bízta, a tényállítások valóságát, vagy valótlanágát nem állítja, célja az álláspontok ütközésének ismertetése, a mondanivalót ezen célnak megfelelően adja vissza. Az, hogy alperes ... állításától nem határolódott el, helyreigazításra nem ad alapot, az

objektív tájékoztatás kereteit ez meghaladná, önmagában állásfoglalást jelentene. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy felperes a személyiség polgári jogi védelmének egyéb eszközei igénybevételeitől - egyéb törvényes feltételek fennállása esetén - el van zárva.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján alperes javára 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (5) bekezdésének megfelelő mértékű első- (30.000 forint) és másodfokú (15.000 forint), továbbá a hatályon kívül helyezéssel felmerült (15.000 forint) perköltségeinek megfizetésére, továbbá az államnak a le nem rótt 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2016. június 28.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. . Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül:
Szabó Hajnalka tisztviselő